

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการผลิต และการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านดอง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ 2 วนรอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการ การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านดอง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านดอง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดอง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (Kemmis and McTaggart 1991 อ้างถึงในองอาจ นัยวัฒน์, 2551, หน้า 301 – 304) ซึ่งเป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ขั้นการวางแผน (Planning)
2. ขั้นการปฏิบัติการ (Action)
3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)
4. ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

การศึกษารูปแบบในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้และศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

1.1.1 แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครู ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 17 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ดังผลที่ปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	-	-
1.2 หญิง	17	100
2. อายุ		
2.1 ระหว่าง 26 - 35 ปี	2	11.80
2.2 ระหว่าง 36 - 45 ปี	7	41.20
2.3 ระหว่าง 46 - 55 ปี	6	35.30
2.4 ระหว่าง 56 - 60 ปี	2	11.80
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	3	17.60
3.2 สมรส	13	76.50
3.3 หย่า	1	5.90
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
4.2 ปริญญาตรี	13	76.50
4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	4	23.50
5. ประสบการณ์หรืออายุราชการในการปฏิบัติงาน		
5.1 ต่ำกว่า 5 ปี	-	-
5.2 5 - 10 ปี	6	35.30
5.3 10 ปีขึ้นไป	11	64.70
6. ท่านเคยรับการอบรมฯ		
6.1 เคย	17	100
6.2 ไม่เคย	-	-

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ร้อยละ 100 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 อายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.20 อายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 และอายุระหว่าง 56 – 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 สถานภาพสมรส จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 โสด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 และสถานภาพหย่า 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 การศึกษาปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 ประสบการณ์หรืออายุราชการ ระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 10 ปีขึ้นไป 11 คน คิดเป็นร้อยละ 64.70 ผ่านการอบรมการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จากการสอบถามครู จำนวน 17 คน เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 ผลรวมของสภาพ ปัญหาและความต้องการ การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.89	.697	ปานกลาง	3.47	.624	ปานกลาง	3.53	.717	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพ ปัญหา และความ ต้องการ	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
2. ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ประเภทของสื่อ การเรียนรู้ สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.59	.507	ปาน กลาง	3.47	.624	ปาน กลาง	3.47	.624	ปาน กลาง
3. ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ประโยชน์ของสื่อ การเรียนรู้ สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.59	.507	ปาน กลาง	3.47	.624	ปาน กลาง	4.06	.748	มาก
4. ความรู้ความ เข้าใจหลักการ พัฒนาสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	1.41	.507	น้อย ที่สุด	4.59	.507	มาก ที่สุด	4.65	.493	มาก ที่สุด
5. ความรู้ความ เข้าใจในการ ออกแบบสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.00	.000	น้อย	4.00	.000	มาก	4.06	.243	มาก
6. ความรู้ความ เข้าใจในคุณค่า ของสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.00	.000	น้อย	4.00	.000	มาก	4.06	.243	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพ ปัญหา และความ ต้องการ	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
7. ความรู้ความ เข้าใจในการ จำแนกสื่อการ เรียนรู้	3.00	.000	ปาน กลาง	4.41	.507	มาก	4.41	.507	มาก
8. ความรู้ความ เข้าใจในการนำ สื่อการเรียนรู้ไป ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน	2.41	.507	น้อย	5.00	.000	มาก ที่สุด	4.41	.507	มาก
9. ความสนใจใน การผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.41	.507	น้อย	4.41	.507	มาก	4.41	.507	มาก
10. ความสนใจใน การใช้สื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัยในการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน	3.41	.507	ปาน กลาง	5.00	.000	มาก ที่สุด	5.00	.000	มาก ที่สุด
11. ทักษะในการ ผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	3.41	.507	ปาน กลาง	4.00	.000	มาก	4.59	.507	มาก ที่สุด
12. ทักษะในการใช้ สื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย	3.41	.507	ปาน กลาง	4.00	.000	มาก	4.59	.507	มาก ที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพ ปัญหา และความ ต้องการ	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
13. ประสิทธิภาพ ในการผลิตสื่อ การเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัย	1.59	.507	น้อย	4.59	.507	มากที่สุด	5.00	.000	มากที่สุด
14. ประสิทธิภาพ ในการใช้สื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	1.59	.507	น้อย	4.00	.000	มาก	4.41	.507	มาก
15. ความสามารถ ในการเลือกใช้ วัสดุผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	1.41	.507	น้อย ที่สุด	4.00	.000	มาก	4.65	.493	มากที่สุด
รวม	2.40	.418	น้อย	4.16	.260	มาก	4.35	.440	มาก

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ตามรายด้าน ดังนี้

1. สภาพ การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับ “น้อย” ($\bar{X} = 2.40$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1) ความสนใจในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 เท่ากันทั้ง 3 ข้อคำถาม และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .507 2) ความรู้ความเข้าใจในการจำแนกสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 และ 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

2. ปัญหา การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของคุณย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.16$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1) ความรู้ความเข้าใจในการนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความสนใจในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .000 2) ความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .507 และ 3) ความรู้ความเข้าใจในการจำแนกสื่อการเรียนรู้ และความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .507

3. ความต้องการ การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของคุณย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.35$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ 1) ความสนใจในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .000 2) ความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และ 3) ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .507

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ครูได้รับการพัฒนาแบบไม่ต่อเนื่อง ครูยังขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีความต้องการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานด้านการผลิตและการใช้สื่อและต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่างข้อความแสดงความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

“ต้องการได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลังจากเคยเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการแล้วหลังจากนั้นก็ห่างไป 2 - 3 ปี จึงได้รับการพัฒนาอีกครั้ง”

“อยากให้มีการฝึกปฏิบัติ เรื่อง การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยให้ต่อเนื่อง และต้องการผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้โดยตรงคอยให้คำแนะนำและชี้แนะ”

“ครูหลายท่านอยากให้มีการปฏิบัติและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากไม่ได้เข้ารับการพัฒนาก่อนเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายปีแล้ว”

“อยากให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผลิตขึ้นเองมาก ๆ เพื่อนำไปจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ๆ”

เมื่อได้ทราบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครูและรูปแบบการพัฒนา วางแผนการนิเทศ ติดตาม หลังการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และแนวทางการนิเทศติดตาม โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2561

2. แบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ระหว่างการดำเนินการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการสัมภาษณ์ครู ดังนี้

“...ควรให้ครูและผู้ดูแลเด็กทักษะได้เข้าอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ควรเข้าศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีจุดเด่นด้านการผลิตและการใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เพราะเด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงของการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา...”

(บวร คำภูมิ, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2561)

“...อยากให้ครูได้อบรมและฝึกปฏิบัติกับวิทยากรที่มีประสบการณ์มีความรู้ในเรื่องของการผลิตและการใช้สื่อ หลังจากอบรมแล้วให้วิทยากรเข้านิเทศติดตามการผลิตและการใช้สื่อของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อประเมินผลหลังการอบรมและการศึกษาดูงาน...”

(ประภัสสร ผิวขำ, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้องอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ น่าจะจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูได้รับความรู้และทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้วิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของครูทุกคน เป็นผู้ชี้แนะและฝึกสอนให้ครูทุกคนอย่างน้อยก็เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อง ในการผลิตและการใช้สื่อว่าเป็นอย่างไร...”

(เพชรมะณี เนาวดี, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู อยากให้กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นำครูไปดูงานด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อยากให้มีการจัดโครงการศึกษาดูงานด้านนี้บ้าง และควรมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูทุกศูนย์ ๆ ว่าเป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กหรือไม่...”

(ชบาไพร ศรีบุญเรือง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...ยังไม่เคยไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นต้นแบบด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย น่าจะเป็นแนวทางให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองและนำมาใช้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เป็นอย่างดี และควรมีการติดตามและประเมินผลหลังจากโครงการแล้วเสร็จเพื่อติดตาม ประเมินผลและแนะนำแนวทางในการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ครูผลิตขึ้น...”

(วิมาลา อ่อนสีดา, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูและผู้ดูแลเด็ก (ทักษะ) รวมถึงมีการศึกษาดูงานเพื่อให้ครูมีความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับเด็กมากที่สุด รูปแบบในการพัฒนาศักยภาพควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้มีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้มาให้คำแนะนำ หลังจากนั้นควรให้มีการนิเทศติดตามประเมินผลงานความก้าวหน้าของครูในการนำสื่อที่ผลิตขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรม...”

(งามจิตร ทองน้อย, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...พัฒนาศักยภาพครูด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ควรทำให้อต่อเนื่อง เนื่องจากครู สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปัจจุบันเน้นการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วยสื่อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นสื่อด้านใดก็ตาม เพราะสื่อการเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานของครู ส่วนการนิเทศนั้นควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา...”

(รุ่งระภา คำภุษา, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีการจัดอบรมสัมมนาให้ครูได้ผลิตสื่อการเรียนรู้ โดยเชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการผลิตสื่อมาเป็นผู้ให้ความรู้กับครู สำหรับการนิเทศนั้นอยากให้นิเทศอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ 2 ครั้ง...”

(เบญจวรรณ ปะทะเก, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดการอบรม/ประชุม/สัมมนา/ดูงาน ให้ครูได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยได้รับคำแนะนำจากวิทยากรที่มีความรู้ในด้านนี้โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้รวมถึงการใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับการนิเทศติดตามหลังการพัฒนาหรือดูงานควรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาของครู ...”

(พรทิศา บ้องนอก, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดอง ทั้ง 8 ศูนย์ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการผลิตและการใช้สื่อ เพราะการผลิตสื่อเป็นผลดีต่อครูและเด็กและการปฏิบัติการสอน เพราะสื่อมีความจำเป็นต่อการเรียนของเด็กระดับปฐมวัย ทำให้เด็กเข้าใจมากยิ่งขึ้น สำหรับการนิเทศควรนิเทศทั้งก่อนและหลังการอบรม และควรนิเทศแบบให้คำแนะนำ ...”

(นวลจันทร์ เบ็ญศรีใส, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ควรให้ครูได้รับการอบรมหรือศึกษาดูงานจึงจะสามารถพัฒนาศักยภาพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด รูปแบบที่ควรพัฒนาครู คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงานเพราะง่ายต่อการปฏิบัติมากที่สุด เพราะทางท้องถิ่นเองก็มีงบประมาณในด้านนี้อยู่แล้ว ส่วนเรื่องการติดตามผลการพัฒนาควรมีการนิเทศหลังจากเสร็จสิ้นตามโครงการแล้ว และอยากให้ทำอย่างต่อเนื่อง จึงจะทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาศักยภาพครูว่ามีมากน้อยเพียงใด...”

(ปิยธิดา หอกระโทก, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครู จากวิทยากรที่มีความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ครูเกิดความชำนาญมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อ และสามารถนำสื่อที่ผลิตขึ้นไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลกับเด็กมากที่สุด และควรมีการนิเทศจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา...”

(บังอร คำละมุล, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...รูปแบบในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูโดยติดต่อวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญมาให้ความรู้กับครู สำหรับการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูควรมีการนิเทศติดตามเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป...”

(น้ำทิพย์ วิชัยสูง, สัมภาษณ์, 4 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ ควรให้ครูได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย รูปแบบในการพัฒนาก็คือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน การติดตามผลการพัฒนาควรมีการนิเทศจากวิทยากรที่ให้ความรู้ว่าคุณครูมีการพัฒนาหรือไม่อย่างไร และควรมีคำแนะนำเพิ่มเติมกับครูที่ยังไม่มีความชำนาญมากพอ...”

(พัชรินทร์ แพงคำรักษ์, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจะมีการประชุมร่วมกันของผู้บริหารคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และคณะครู ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในเรื่องดังกล่าว สำหรับรูปแบบในการพัฒนาศักยภาพครูควรจะมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้สอน เพื่อให้ครูเกิดความชำนาญและมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ควรเป็นการนิเทศความก้าวหน้าและให้คำแนะนำกับครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้...”

(ดารุณี ไชยมาสุข, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2561)

“...อยากให้ครูได้ไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลหรือมีประสบการณ์ในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยตรง สำหรับแนวทางในการพัฒนาควรจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพครูในองค์กร และดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้วยการจัดอบรมหรือส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูได้ฝึกปฏิบัติจริงจึงจะทำให้ครูเกิดความชำนาญในการผลิตและการใช้สื่อ การติดตามประเมินผลของการพัฒนาควรให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน ส่วนวิทยากรหรือผู้บริหารควรเป็นผู้ให้คำแนะนำ ...”

(พิทยารัตน์ กลิ่นอ่อม, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2561)

“...แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบึงกาฬ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดนั้น ดิฉันมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดควรเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาครูด้วยการให้ครูได้แสดงความคิดเห็นตลอดจนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรม ฝึกปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง รูปแบบในการพัฒนาก็มีหลายวิธี แต่วิธีที่ทำให้ครูเกิดทักษะมากที่สุดคือการให้ครูได้ปฏิบัติจริง ใช้สื่อที่ตนเองผลิตขึ้นไปใช้สอนเด็กจริง และควรมีการนิเทศติดตามผลหลังการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีการศึกษาหรือ 2 ครั้งในปีงบประมาณนั้น ๆ...”

(ศิริวรรณ อุรัศมี, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2561)

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ คือ ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ทั้ง 17 คน พอสรุปได้ว่าครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีความต้องการให้มีแนวทางในการพัฒนาทั้งการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับวิธีการพัฒนามีความต้องการให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มาให้คำแนะนำและฝึกปฏิบัติจริง รวมถึงมีความต้องการศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบหรือมีชื่อเสียงในเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และต้องการให้มีการนิเทศติดตามการนำสื่อไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาศักยภาพว่าเป็นอย่างไร มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ครู ทั้ง 17 ท่าน ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. การศึกษาดูงาน
3. การนิเทศภายใน

จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู

จากขั้นการวางแผน (Planning) เมื่อได้ทราบถึงสภาพ ปัญหา และความต้องการของครูจากการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเขียนโครงการเพื่อเสนอขอรับการอนุมัติจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นผู้อนุมัติงบประมาณในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

2. ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

ดำเนินการตามโครงการ โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและศึกษาดูงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2562 ภายใต้หัวข้อ “เสริมสร้างพัฒนาสื่อนวัตกรรมกับครูปฐมวัย” ระหว่างวันที่ 20 – 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย คือ นางณัฐนิช สมิตร ชำราชการบ้านาญ และนางสาวพรรณทิพา พระนิจรัมย์ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาปฐมวัย ซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ตาราง 4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

วันที่	เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
20 พฤศจิกายน 2561	08.00 น.	ลงทะเบียน	
	09.00 น.	เปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และกล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ	นายอุบล พหลทัฬห นายก อบต. บ้านด้อง
	09.30 น.	การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	วิทยากร นางณัฐนิช สมิตร นางสาวพรรณทิพา พระนิจรัมย์
	12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	
	13.00 น.	การใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	วิทยากร นางณัฐนิช สมิตร นางสาวพรรณทิพา พระนิจรัมย์
	17.00 น.	สรุป ชักถาม และพิธีปิด	-วิทยากร -ผู้วิจัย -ครู
21 – 22 พฤศจิกายน 2561	เดินทางศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรราชนิกุล สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา		

โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการตามโครงการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ วิทยากรจำนวน 2 ท่าน คือ นาง ญัฐนิช สมิตร และนางสาวพรรณทิพา พระนิจรัมย์ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ตาซัง 2) Pop up ก-ฮ 3) Pop up A-Z และ 4) CD หมูน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อ ทั้ง 4 ชนิด เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง

หลังการฝึกปฏิบัติการผลิตแล้ว วิทยากรได้แนะนำการใช้สื่อแต่ละชนิด เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ครูนำไปเขียนแผนการจัดประสบการณ์และใช้สอนจริง

2. การศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กราชนิกุล สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนการใช้สื่อของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กราชนิกุล มีความชำนาญและประสบการณ์ในการใช้สื่อเป็นอย่างดี โดยครูที่เข้าศึกษาดูงานได้รับความรู้เพิ่มเติมเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ และมีความมั่นใจในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น และมีความตั้งใจที่จะนำเทคนิควิธีการจากการได้ศึกษาดูงานมาปรับใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต๋อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนนี้ คือ การใช้เครื่องมือการสังเกตพฤติกรรม การผลิตสื่อของครู โดยสังเกตตั้งแต่ช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลสรุปของการสังเกตพฤติกรรมสรุปได้ ดังนี้

3.1 ความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของครู พบว่า ครูมีความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก สิ่งที่เกิดขึ้นมากที่สุดเกิดจากวิทยากรมีความสามารถและเทคนิคในการสื่อสารครูผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ และ

รวมถึงสื่อที่ผลิตขึ้นมีเทคนิคและวิธีการที่ทำท่าย ทำให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความสนใจที่จะผลิตสื่อการเรียนรู้ออกมาให้ดีที่สุด สามารถใช้ได้จริง ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่ทางวิทยากรได้จัดเตรียมมาให้กับผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการมีความหลากหลายและสามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น จึงทำให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำวัสดุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมาใช้ผลิตสื่อของตนเอง

3.2 ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู พบว่า ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการยังมีความเข้าใจขั้นตอนในการผลิตสื่อการเรียนรู้อ่อนข้าน้อย ซึ่งได้รับข้อมูลจากวิทยากรอีกทางหนึ่งว่า ครูหลายท่านเคยเข้ารับการอบรมมาแล้วแต่ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับการผลิตสื่อจริง ๆ ทำให้มีความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้อ่อนข้าน้อย

3.3 ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรูของครู พบว่า ครูมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นอย่างดีจากการสังเกต มีเพียงครูบางท่านที่มีปัญหาเรื่องสุขภาพด้านสายตา จึงทำให้ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์น้อยลง แต่โดยรวมแล้วครูมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรูเป็นอย่างดี

3.4 สื่อการเรียนรูที่ผลิตสามารถใช้ได้จริง พบว่า สื่อการเรียนรูที่ผลิตขึ้นซึ่งประกอบด้วย 1) ตาซัง 2) Pop up ก-ฮ 3) Pop up A-Z และ 4) CD หมูน โดยสื่อที่ครูผลิต ได้นำไปใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ตามแผนการจัดประสบการณ์ดังตาราง 5

ตาราง 5 การผลิตและการใช้สื่อของครูในการจัดประสบการณ์ด้วยสื่อที่ผลิตขึ้นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง

ชื่อ - สกุล	สื่อที่ผลิต	สังกัด	ใช้จัดประสบการณ์
1. นางบวร คำภูมิ	1. ตาซัง	ศพด.ดอนเสียด	1. ด้านร่างกาย
2. นางงามจิตร ทองน้อย	2. CD หมูน		2. ด้านอารมณ์
3. นางสาวศิริวรรณ อูร์คมี	3. Pop up ก-ฮ		3. ด้านสังคม
	4. Pop up A-Z		4. ด้านสติปัญญา

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อ - สกุล	สื่อที่ผลิต	สังกัด	ใช้จัด ประสบการณ์
4. นางประภัสสร ผิวขำ 5. นางน้ำทิพย์ วิชัยสูง	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.ต๋อง	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา
6. นางชบาไพร ศรีบุญเรือง 7. นางสาววิมาลา อ่อนลีดา	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.วัดโพ ธาราม	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา
8. นางปิยธิดา หอกระโทก 9. นางบังอร เค้าละมูล	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.ดอน สวรรค์	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา
10. นางเบญจวรรณ ปะทะเก 11. นางพรทิวา ป้องนอก	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.โนนสวน หม่อน	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา
12. นางสาวดารุณี ไชยมาสุข 13. นางสาวพิทยารัตน์ กลิ่นอัม	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.ศิริพัฒน์	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา
14. นางเพชรเมณี เนาวดี 15. นางสาวรุ่งระภา คำภูษา	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.ทุ่งทรายจก	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา
16. นางนวลจันทร์ เบ็ญศรีใส 17. นางสาวพัชรินทร์ แพ่งคำรักษ์	1. ตาซัง 2. CD หมูน 3. Pop up ก-ฮ 4. Pop up A-Z	ศพด.บ้านคำ ชมภู	1. ด้านร่างกาย 2. ด้านอารมณ์ 3. ด้านสังคม 4. ด้านสติปัญญา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมครูในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการสังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

- 1) ความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ครูทุกคนมีความสนใจในการผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตนเองเป็นอย่างดี เมื่อมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับขั้นตอนหรือเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ก็สอบถามกับวิทยากรโดยตรง
- 2) ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของครู จากการสังเกตพฤติกรรม พบว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องจาก ครูยังขาดประสบการณ์ในการผลิตสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย
- 3) ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของครู พบว่า ครูมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อค่อนข้างดี ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาผลิตสื่อเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ทั่วไปและไม่มีความซับซ้อน
- 4) สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตสามารถใช้ได้จริง พบว่า สื่อที่ครูผลิตทั้ง 4 ชนิด จากการสังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อ สื่อที่ครูผลิตขึ้นสามารถนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้จริง

ผลจากการศึกษาดูงาน พบว่า ครูได้รับความรู้ ได้รับประสบการณ์ในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

4. ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

โดยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตารางการนิเทศภายในหลังการพัฒนา คักยภาพครู ด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน เพื่อให้ทราบผลของการใช้สื่อของครูในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย หลังการพัฒนา โดยผู้วิจัย กำหนดให้วิทยากร ทั้ง 2 ท่าน เป็นผู้นิเทศภายใน โดยมีตารางการนิเทศภายใน รายละเอียดดังปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 6 การนิเทศภายใน หลังการพัฒนาศักยภาพครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัน เดือน ปี	หัวข้อการนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
26 - 29 พฤศจิกายน 2561	1. ความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้น	-ครู	1. นางณัฐนิช สมิตร 2. นางสาว พรรณทิพา พระนิจรัมย์
	2. ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนรู้กับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน		
	3. ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้		
	4. ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้		
	5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้		
	6. ครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้		
	7. ครูเกิดทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้		
	8. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการผลิตสื่อ		
	9. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สื่อ		
	10. ครูใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ		
	11. ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง		
	12. ครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ		

ในการนิเทศภายในตามตารางการนิเทศข้างต้น วิทยากรผู้นิเทศได้รวบรวมข้อมูลให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากการนิเทศภายในมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในครู ทั้ง 17 คน หลังการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของครู ในการวิเคราะห์ข้อมูลนำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ

เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103)

ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพ

4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ รายละเอียดดังปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในหลังการพัฒนาการผลิตและการใช้สื่อ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

สาระสำคัญในการนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้น	4.35	.493	มาก
2. ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนรู้กับพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน	4.29	.470	มาก
3. ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้	4.35	.606	มาก
4. ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้	4.35	.493	มาก
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้	4.24	.562	มาก
6. ครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้	4.35	.606	มาก
7. ครูเกิดทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้	4.41	.507	มาก
8. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการผลิตสื่อ	4.35	.493	มาก
9. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สื่อ	4.29	.470	มาก
10. ครูใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ	4.18	.393	มาก
11. ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง	4.18	.951	มาก
12. ครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ	4.41	.618	มาก
รวม	4.31	.555	มาก

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การนิเทศภายในหลังการพัฒนาการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) ความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้น
- 2) ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้
- 3) ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้
- 4) ครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้
- 5) ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการผลิตสื่อ โดยทั้ง 5 ข้อนี้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม

สะท้อนผลวงรอบที่ 1

การสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดอ อำเภอลำดวน จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้แนวทางในการพัฒนาครั้งนี้ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการนิเทศภายใน หลังการพัฒนาตามแนวทางที่กำหนดขึ้นในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งสามารถนำมาสรุปการสะท้อนผลการดำเนินได้ว่า หลังจากดำเนินการพัฒนาครูทั้ง 17 คน สรุปได้ว่าผลการประเมินหลังการพัฒนา โดยการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครูในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

ผู้วิจัยได้สรุปและวางแผนในการพัฒนาและปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป โดยให้มีการพัฒนาในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.31$) คือ 1) ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนรู้กับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.29$) 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.24$) 3) ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สื่อ ($\bar{X} = 4.29$) 4) ครูใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ ($\bar{X} = 4.18$) และ 5) ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ โดยใช้แนวทางในการพัฒนาโดยการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching)

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดตามหัวข้อในการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนรู้กับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้
3. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สื่อ
4. ครูใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ
5. ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง

ซึ่งได้กำหนดใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศแบบให้คำชี้แนะโดยวิทยากร ผู้ที่ทำการพัฒนามาตั้งแต่เริ่มดำเนินการพัฒนาทั้ง 2 ท่าน คือ นางณัฐนิช สมิตร และนางสาวพรพรรณทิพา พระนิจรัมย์ โดยการดำเนินการนิเทศให้คำชี้แนะ วิทยากรได้ชี้แนะทั้ง 5 ด้านที่มีผลการพัฒนาเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของการพัฒนาศักยภาพครูในการนิเทศหลังการพัฒนาศักยภาพครู พบว่า ครูได้รับการพัฒนาทั้ง 5 ด้าน โดยการดำเนินการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยวิทยากรและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ผลการนิเทศให้คำชี้แนะปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการนิเทศให้คำชี้แนะการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านต้อง

สาระสำคัญในการนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนรู้กับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน	4.35	.493	มาก
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้	4.40	.470	มาก
3. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สื่อ	4.20	.606	มาก
4. ครูใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ	4.35	.493	มาก
5. ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง	4.20	.562	มาก
รวม	4.30	.524	มาก

จากตาราง 8 พบว่าผลการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ การพัฒนาความสัมพันธ์ของ
สื่อการเรียนรู้กับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้
ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้สื่อ ครูใช้สื่อการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ และครูใช้สื่อได้
อย่างเหมาะสมถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี